

7. Từ những kỳ vọng đến sự cậy trông

Bước tiến trọng yếu hay có thể nói: cú nhảy quan trọng cần làm và tái thực hiện, để đi trên con đường sự sống này, đó là *từ những mong chờ giản đơn đến sự cậy trông*. Khi có vấn đề, khó khăn, thiếu thốn, chúng ta phản ứng theo bản năng của sự mong chờ đến tức thời, một giải pháp, một sự thoả lòng, nghĩa là điều gì đó đến, để đáp ứng được ngay nhu cầu của mình. Nền văn minh công nghệ và tiêu dùng với biểu ngữ “tất cả và tức thì”, nhấn mạnh vào khuynh hướng này, nó cũng gây ra sự lệ thuộc lâu dài trong các điều kiện chúng ta sinh sống như: các mối tương quan xã hội, việc làm, học hành, ý niệm thời gian, sức khoẻ và bệnh tật, v.v. Nó có cả trong tôn giáo, cả trong các hình thức sống ơn gọi, có lẽ cả trong đời sống đan tu chiêm niệm nữa.

Đức Phanxicô trong Tựa Sắc ban hành dịp Năm Thánh, có một đoạn rất súc tích, khi ngài nói đến sự kiên nhẫn: “Ngày nay, chúng ta đã quen với việc ham muốn có tất cả và tức thì, một thế giới, trong đó sự vội vàng trở thành chỉ số. Người ta không còn có thời gian để gặp gỡ nhau, ngay cả trong các gia đình cũng khó để gặp gỡ và trao đổi thân tình với nhau. Sự kiên nhẫn đã bị sự vội vã đẩy ra xa, nó gây ra một thiệt hại to lớn cho con người. Bởi vậy, điều họ nhận lại là sự bất khoan dung, căng thẳng, và đôi khi là sự gây hấn cách vô cớ, là những điều sản sinh ra sự bất hạnh và khép kín. Hơn nữa, trong thời đại *internet* này, không gian và thời gian bị thế chỗ bởi “ở đây và bây giờ”, sự kiên nhẫn không còn chỗ trú ngụ nữa” (*Spes non confundit*, § 4).

Chúng ta cần phải tỉnh thức về xu hướng văn hoá tất cả-tức thì này, nó thâm nhập vào trong tâm hồn, trong ý thức, trong cách ta sống cái tôi, và trong sự tự do của chúng ta nữa. Nếu chúng ta không nhận ra và để mình bị thấm nhập, bị giới hạn bởi xu hướng này, thì mình phải chịu một sự giảm thiểu, một hình thái tha hoá, vì nó không phải tự do, tự do của lựa chọn. Ham muốn chiếm hữu ngay lập tức lấn át sự tự do của chúng ta, vì thế sự tự do không còn không gian để hành động, để rèn luyện, nó bị bóp nghẹt. Không gian ý thức là không gian để sự tự do thực hiện điều nó mong muốn, không phải là tham vọng, nhưng là để nó được như nó là, để nó được yêu mến mà không đồng hoá vào mình hay tự đánh mất.

Sự giảm thiểu tự do này không hề mới lạ, vì nó đã có trong sâu thẳm của tội nguyên tổ, nó tràn vào các thứ tội khác. *Internet* đã chẳng bịa đặt điều gì. Bà Evà và ông Adam đã hái trái cấm mà Thiên Chúa đã cảnh báo họ trước đó, họ có quyền tự do để thực hiện điều mình muốn là không sở hữu và ăn nó. Trái cấm là hoa quả của Vườn địa đàng mà Thiên Chúa đã tạo dựng cho Nguyên Tổ, được trao ban cho họ và nó là của họ. Nếu Thiên Chúa sáng tạo trái cấm và đặt ở Vườn địa đàng, nơi Ngài tạo dựng Nguyên Tổ, và không che giấu với họ, thì có nghĩa là nó được sáng tạo cho con người. Nó chỉ được sáng tạo không phải để sở hữu hay để ăn, nhưng như một màu nhiệm mà Thiên Chúa sẽ mặc khải cho Nguyên Tổ vào một lúc nào đó.

«Khi người đàn bà thấy trái cây, ăn thì phải ngon, trông thì đẹp mắt, và đáng quý vì làm cho mình được tinh khôn. Bà liền hái trái cây mà ăn, rồi đưa cho cả chồng đang ở đó với mình, ông cũng ăn. Bấy giờ mắt hai người mở ra, và họ thấy mình trần truồng: họ kết lá vả làm khố che thân. Sau đó, họ nghe tiếng Đức Chúa là Thiên Chúa

đi dạo trong vườn lúc gió thổi trong ngày, con người và vợ mình trốn vào giữa cây cối trong vườn, để khỏi giáp mặt Đức Chúa là Thiên Chúa. Đức Chúa là Thiên Chúa gọi con người và hỏi: “Người ở đâu?”» (Gen 3,6-9).

Trái cấm “đáng quý vì cho mình được khôn ngoan”. Ước muốn sự khôn là một ước muốn tốt lành mà Thiên Chúa đặt để vào tâm hồn con người. Sự sai lầm không nằm ở ước muốn này, mà ở ý nghĩ rằng sự khôn ngoan cốt sở hữu được sức mạnh, thay vì khiêm tốn và tin cậy hướng về Thiên Chúa là Đấng tạo dựng nên chúng ta.

Khi rơi vào sự lầm lạc này, thì con người và vợ ông đã tự khép mình trước ân ban, và cả với Đấng Trao Ban đang đến gặp họ, Ngài ngạc nhiên vì không còn thấy thụ tạo của mình đến với mình như em bé chạy lại với người cha khi ông trở về nhà. Tội lỗi đã khoá chặt tâm hồn trước sự chờ đợi Thiên Chúa. Con người đánh mất sự hướng mở về Thiên Chúa và chìm vào trong cảm thức bị bỏ rơi.

Thánh Biển Đức như thể muốn bắt đầu lại lịch sử nhân loại, khi khởi đi từ điểm này, từ giây phút Thiên Chúa trở lại tìm kiếm giữa đám đông, tâm hồn người khao khát đời sống và hạnh phúc, nghĩa là khao khát Thiên Chúa và chỉ mình Ngài mà thôi.

Tại sao Thiên Chúa trở lại và tiếp tục trở lại để tìm kiếm tâm hồn khao khát Ngài của con người, nhưng con người lại lần trốn?

Khi sắp vào thành Giêrusalem, nơi Ngài chịu tử nạn và phục sinh vào ngày thứ ba, Chúa Giêsu tái hiện khung cảnh thiên đàng tại thế bằng cách tìm gặp người thu thuế Dakêu đang ẩn mình trên cây sung, giống như ông Adam và bà Evà từng làm, là ẩn mình giữa các bụi cây. Chúa Giêsu thấy ông, gọi ông, đi đến nhà của ông và đón nhận sự hoán cải của ông. (x. Lc 19,1-10).

Lời nhận xét sau cùng của Chúa Giêsu về khung cảnh này là câu tóm kết toàn bộ sứ mạng của Ngài: “Thật vậy, Con Người đến để tìm và cứu những gì đã mất” (Lc 19,10).